

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการทำไร่นาสวนผสมของเกษตรกร
ในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายทรงวุฒิ พรหมขัติแก้ว

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ชัย พัฒนพงศา ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา คุณาพร กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กุญิน ศรีมงคล กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม เกษตรกรที่
ทำไร่นาสวนผสมของเกษตรกรในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีผลต่อการยอมรับของ
การทำไร่นาสวนผสม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมการทำไร่นาสวนผสม
จำนวน 106 ราย และเกษตรกรที่ไม่ทำไร่นาสวนผสม จำนวน 106 ราย รวมเป็น 212 ราย
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยนั้น สำหรับเกษตรกรที่ไม่ทำไร่นาสวนผสมสุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มจาก
เกษตรกรที่อยู่ถัดไป 3 หลังคาเรือน จากเกษตรกรที่ทำไร่นาสวนผสม (จำนวน 106 ราย) ใน
การเก็บข้อมูล ใช้การสัมภาษณ์เกษตรกรที่ทำไร่นาสวนผสม และไม่ทำไร่นาสวนผสมตามแบบ
สอบถามเดียวกัน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบความสัมพันธ์
โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Step wise
ผลการศึกษาระดับการยอมรับของเกษตรกรที่ทำไร่นาสวนผสม อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด
เชียงใหม่ ส่วนตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษา คือ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิก ขนาดพื้นที่
ที่ทำประโยชน์ รายได้รวม แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์
การดูงาน การฝึกอบรม สถิติประโยชน์ที่ได้รับจากสำนักงานเกษตรอำเภอ ทศนคติในเรื่องต่าง
ๆ ของการทำไร่นาสวนผสม

ผลการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ทำไร่นาสวนผสมมีอายุเฉลี่ย 48.83 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนที่อยู่ในวัยทำงานเฉลี่ย 2 คน มีรายได้ภาคเกษตรเฉลี่ย 51,510 บาทต่อปี ที่มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 7.21 ไร่ ส่วนใหญ่ใช้น้ำจากชลประทานและมีหนี้เงินเฉลี่ย 141,688 บาท ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้ทำไร่นาสวนผสม มีอายุเฉลี่ย 50.347 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในวัยทำงานเฉลี่ย 3 คน ที่รายได้ภาคเกษตรเฉลี่ย 30,663 บาทต่อปี มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 6.33 ไร่ ส่วนใหญ่ผู้ใช้น้ำชลประทานและมีหนี้เงินเฉลี่ย 26,386 บาท

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยที่มีผลในทางบวกต่อการยอมรับได้แก่ รายได้รวมของเกษตรกร จำนวนแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกร และการได้รับผลประโยชน์จากเกษตรอำเภอ ส่วนปัจจัยที่มีผลในทางลบได้แก่ ประสบการณ์ดูงานไร่นาสวนผสม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรมีการรณรงค์เผยแพร่ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรที่ทำไร่นาสวนผสม โดยการออกไปเยี่ยมเยียนพบปะติดต่อกับเกษตรกรที่ทำไร่นาสวนผสมให้บ่อยครั้งขึ้น รวมทั้งการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ที่ควรจัดขึ้นในพื้นที่เป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรที่ทำไร่นาสวนผสมสามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้อย่างสะดวกและทั่วถึงยิ่งจะส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีการยอมรับที่เหมาะสม และการทำไร่นาสวนผสมได้อย่างถูกต้องต่อไป

Independent Study Title : Factors Affecting the Adoption of Mixed Farming in
Doi -Saket District Chiang Mai Province

Author Mr. Songwood Promkatkoew

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committees:

Assoc. Prof. Dr.Narinchai	Patanapongsa	Chairman
Asst. Prof. Dusadee	Nalumpang	Member
Asst. Prof. Warapa	Kunapron	Member
Asst. Prof. Katin	Srimongkol	Member

Abstract

The objective of this research were to study personal characteristics and socio-economic factor effecting the adoption of mixed farming in Doi-Saket District Chiang Mai Province, where in which 212 house holds were selected by Simple Random Sampling, and then divided into two groups,106 farmers doing mixed farming and the other are not. The data were collected by interviewing with questionnaires and statistically analyzed in terms of Percentage, Mean, Standard deviation and Multiple Regression Analysis by stepwise method.

The result of this study showed that the average age of farmers who adopted mixed forming was 48.83 years, with an average family member of 2 persons and 82.1 % had attended school and graduated the primary level. These families owned a plot of land that has an average area of 7.21 rai that could gross an income of 51,510 bath per annum. With this income and the adoption of mixed farming, these families could be guaranteed of 141,688 bath lend from an agricultural bank.

Families who did not adopt mixed farming consisted the group of people averaging 50.34 years , with an average of 3 people per family and a piece of land averaging 6.33 rai. Their gross income was roughly 30,663 bath and could loan only 26,386 bath from bank.

From the research it was found out that adoption of mixed farming and actual field trips is at 0.1 level positively significant level. 0.5 level were using irrigation and have guidance from the agricultural office.

Further evaluation of the research suggested that the government agencies concerned should make a move to further inform the people about the pros and cons of mixed farming , the incentives the government could give ,and what people could expect with this mixed farming program. With seminars and training , these people can be taught on how to increase their productions so loans could be paid back easily.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University